

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ
ДО 200-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
І СТАН ПІДГОТОВКИ
ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО МІЖНАРОДНОГО
ЛІТЕРАТУРНОГО КОНГРЕСУ
КИЇВСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

З метою забезпечення виконання заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, передбачених Указом Президента України від 11 квітня 2012 року № 257 «Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка», розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 березня 2013 року № 136-р, «Деякі питання підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка», результатів засідань Громадської гуманітарної ради з питань підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка під головуванням Президента України В. Ф. Януковича від 6 березня 2013 року та 31 жовтня 2013 року. Університет **розробив і реалізовує** власний **«План заходів з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка»** (далі – План), який було затверджено 5.11.2012 р. Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Університет).

Університетський план заходів передано до Верховної Ради України, Міністерства культури України, МОН, МЗС, Адміністрації Президента України. Прес-центр систематично оприлюднює на сайті Університету інформацію про виконання Плану заходів. На сайті створено спеціальну рубрику «200-річчя від дня народження Т. Шевченка», яка постійно оновлюється і поповнюється новими матеріалами. Встановлено контакти із Кембриджським університетом, на спеціальному сайті якого, приуроченому 200-річчю від дня народження Т. Шевченка, розміщується англійська інформація про заходи, які відбуваються у нашому Університеті. **Створено електронний портал «Шевченко-info» на сайті Університету.**

Загалом здійснюються заходи на різних рівнях, що дає змогу охопити практично всі сфери діяльності університету, долучити до святкування максимальну кількість людей і спопуляризувати творчість Т. Шевченка, щоб підтвердити проголошення 2014 року роком Тараса Шевченка. **Університетський План заходів враховує міжнародний та інтернаціональний аспекти відзначення ювілею Кобзаря.**

На виконання Плану Університетом здійснено такі заходи:

I. Організаційні заходи

1. На виконання Указу Президента проведено роботу по створенню експозиції, присвяченої Кирило-Мефодіївському братству на базі Музею Університету.

У зв'язку з відсутністю реальних музейних предметів (автентичних речових експонатів, оригінальних документів, картин тощо) всю виставку планується розгорнути, спираючись на виготовлення точних високоякісних копій як документів, так і малярських робіт Т. Шевченка. Концептуально виставка являтиме собою певний синтез копій історичних документів (статутних матеріалів товариства й слідчих справ на учасників братства, біографічних відомостей), і копій головних мистецьких робіт Т. Шевченка його київського періоду життя. За згодою Державного історичного архіву було оцифровано понад п'ять тисяч документів слідчої справи Кирило-Мефодіївців. За підтримки дирекції Національного музею Тараса Шевченка в Києві отримано понад п'ятсот високоякісних цифрових копій малярських робіт Т. Шевченка, які активно використовуються під час роботи над виставкою.

Пропонована назва виставки: **«... І спізнаєте правду, і правда визволить вас»** (Євангеліє від Івана, глава 8, стих 32). Загалом вона включатиме шість розділів, які розміщуватимуться на 16 великих вертикальних постерах (110 на 90 см) і 16 горизонтальних постерах (60 на 90 см). Перший розділ (постери 1-2) називатиметься **«Камінь, яким знехтували будівничі, став нарижним каменем»** (Псалом 118(117), стих 22). Ці слова з Псалтиря стали завершальними словами програмного твору братчиків «Книги буття українського народу». В першому розділі, мовою документів, розповідатиметься загальна історія виникнення братства і будуть подані короткі біографічні відомості про всіх основних дієвих осіб братства з їхніми портретами. Другий розділ **«Ідеї та дії»** (постери 3-6) розкриватиме зміст основних програмних творів кирило-мефодіївців: Статуту товариства, «Книги буття українського народу», «Звернень до братів-українців і братів-росіян», листівок, проекту конституції Г. Андрузького тощо. Третій розділ **«Донос»** (постер 7) відобразить зміст доносів студента О. Петрова, його особисту долю. Четвертий розділ **«Арешти»** (постер 8-9) висвітлюватиме процес арештів провідних діячів братства крізь призму поліцейських звітів. П'ятий розділ **«Слідство»** (постери 10-14) міститиме інформацію про хід слідства на основі протоколів поліції. Шостий розділ **«Вироки»** (постери 15-16) включатиме документи з вироками братчикам, інформацію про відбування ними заслання тощо.

2. На виконання Указу Президента про реалізацію Гуманітарного проекту «Шевченківські читання» Університетом проведено:

- Міжнародну наукову конференцію «Святої правди голос новий» (Київ, 16-17 XI, 2012 р., на базі Інституту філології спільно з Московським державним університетом імені М. Ломоносова та Національним музеєм

Тараса Шевченка). На пленарному засіданні виступив із науковою доповіддю проректор із наукової роботи Російського державного гуманітарного університету Д. П. Бак. У рамках конференції працювало два круглі столи, у роботі яких взяли участь учені з України, Росії, Індії. Заслухано понад 30 доповідей.

- **Всеукраїнську щорічну наукову конференцію «Тарас Шевченко і світ»** (Київ, 12 березня 2013 р., на базі Інституту філології спільно з Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України і Національним музеєм Тараса Шевченка). У рамках конференції працювало 3 секції та дев'ять підсекцій, виголошено понад 150 доповідей представників із України (із 9 регіонів), Росії, Польщі.

- **«Ювілейні шевченківські читання в рамках «Шевченківської весни» та «Днів науки Університету»** (березень 2013 р.).

- **Всеукраїнську наукову конференцію «Тарас Шевченко у формуванні національної ідентичності українців»** (м. Канів, 30 травня 2013 р., на базі Центру українознавства філософського факультету спільно з Шевченківським національним заповідником). У рамках конференції працювало п'ять секцій, виступило з науковими доповідями понад 60 учасників.

- **Міжнародну наукову конференцію «Етнознакові функції культури: мова, література, фольклор»** (Київ, 17 жовтня 2013 р., Інститут філології). На пленарному засіданні прозвучали доповіді, присвячені постаті Т. Шевченка. У рамках конференції працювала секція **«Тарас Шевченко у дзеркалі української та світової культури»**.

1 вересня 2013 р. літературознавець С. А. Гальченко провів **«Шевченківський урок»** в аудиторії ім. М. Максимовича Університету, який транслювали по Першому національному каналу ТБ для всіх шкіл України.

19 вересня 2013 р. під супровід етногурту «Гуляйгород» було презентовано унікальну кінострічку режисера Петра Чардиніна «Тарас Шевченко» (1926). Повторний показ фільму відбувся у структурних підрозділах Університету.

Проведено ремонтно-реставраційні роботи у Канівському природному заповіднику Університету. **Тут збудовано нову їдальню, поліпшено побутові умови для студентів під час практики.**

Делегація Університету відвідала заходи, присвячені 200-річчю від дня народження Т. Шевченка, які відбулися 18 вересня 2013 р. на Черкащині у с. Шевченкове (колишнє с. Кирилівка) у спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю.

21-24 жовтня 2013 р. у м. Києві відбувся Міжнародний конгрес українців. Цього року він був присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Вчені Університету взяли активну участь у його роботі. В Інституті філології працювали секції **«Поетична спадщина Тараса Шевченка:**

минуле і сьогодення», «Фольклоризм і фольклоризація у творчості Тараса Шевченка», а також круглий стіл «Шевченко знаний і незнаний».

У листопаді 2013 р. в ауд. 329 ім. М. Максимовича Головного корпусу відбулася міська конференція **«Феномен Тараса Шевченка: погляд крізь віки»**, організована Університетом спільно з Департаментом освіти і науки, молоді та спорту Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Університетом укладено Договори про співпрацю з **Національним музеєм Тараса Шевченка у Києві та Шевченківським національним заповідником**.

Створено **Всеукраїнський науковий центр шевченкознавства** при кафедрі історії української літератури і шевченкознавства Інституту філології Університету.

II. Заходи студентського самоврядування

Організовано систематичні відвідини студентами Національного музею Тараса Шевченка, Шевченківського національного заповідника, Канівського природного заповідника та інших шевченківських місць.

Оголошено загальноуніверситетський конкурс студентських наукових робіт та есе, присвячених 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка «Мій Шевченко», розроблено і затверджено положення про його проведення. У конкурсі беруть участь студенти всіх структурних підрозділів Університету.

У рамках Циклу презентацій видань на вшанування 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, ініційованого кафедрою історії української літератури і шевченкознавства 28 жовтня 2013 р. в Інституті філології за участі літературознавців-дослідників, зокрема професора Гарвардського університету Г. Грабовича, відбулася презентація Ювілейного проекту від видавництва «Критика». Було представлено два видання – коментоване зібрання текстів «Тарас Шевченко в критиці» (том I: «Прижиттєва критика», (1839–1861) та першу в історії українського книговидання факсимільну публікацію першодруку Шевченкової поеми «Гайдамаки» (1841) у трьох книгах, підготовлені спільно з Інститутом джерелознавства Наукового товариства Т. Г. Шевченка та Інститутом Критики за підтримки Наукового товариства ім. Шевченка в Америці.

III. Видавнича та рекламна діяльність

Вийшли з друку у ВПЦ «Київський університет»:

Монографія «Духовна держава Тараса Шевченка» (проф. О. М. Сліпушко).

I-III томи видання «Леонід Білецький. Шевченкознавчі студії» (чл.-кор. НАН України Р.П. Радишевський).

Монографія «Слово в контексті Шевченкового тексту» (проф. А. К. Мойсієнко).

Програма факультативного курсу «Феномен Тараса Шевченка у культурному і гуманітарному просторі України і світу» (укладачі: проф. О.М. Сліпушко, проф. Л.М. Задорожна, ас. Г.О. Шкрабалюк, ас. Г.О. Гудима).

Вийдуть друком лютому-березні 2014 р.:

Навчальний посібник «Історія української політичної думки» (Центр українознавства філософського факультету Університету).

Монографія «Світ сакрального слова Тараса Шевченка» (проф. Слухай Н.В.).

Монографія «Шевченкові ремінісценції у поетичному світобаченні Я. Щоголева» (проф. Л. М. Задорожна).

Монографія «Шевченкознавство у сучасному світі» (проф. І. П. Бондаренко, проф. Л. В. Коломієць).

Університетська Шевченкіана (вступне слово проф. Г. Ф. Семенюка, автор-укладач В. І. Гнатенко, наукова редакція, передмова проф. О. М. Сліпушко).

Ювілейне видання «Кобзаря» Т. Шевченка (передмова проф. Г. Ф. Семенюка).

«Захальна книжка» Т. Шевченка.

Ювілейний випуск «Шевченкознавчих студій».

Видання окремих поезій Т. Шевченка українською та іноземною мовами.

Рецепція Т. Шевченка у Польщі (чл.-кор. НАНУ Р. П. Радишевський).

Шевченкіана діаспори (чл.-кор. НАНУ Р. П. Радишевський).

Бібліографічний покажчик літератури «Тарас Шевченко і Університет Св. Володимира. Спогади сучасників» (В. Г. Нестеренко).

На виконання пункту Указу Президента про здійснення факсимільного видання рукописних збірок творів, альбомів та листів Т. Шевченка передано до друку видання **«ХОДІМО ДАЛЬШЕ, ДАЛЬШЕ СЛАВА...» Мистецька спадщина Тараса Шевченка 1847–1861 рр.: рисунок, акварель, сепія, гравюра**, де буде вперше представлено не тільки акварелі, а й підготовчі роботи до них. Вітальне слово академіка Л.В. Губерського, упорядкування доц. Д. В. Стуса, передмова проф. О. М. Сліпушко, коментарі Т.П. Чуйко, Ю.А. Шиленко, А.О. Козулько.

У газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Київський університет» опубліковано цикл статей «Т. Шевченко і Київський університет».

На виконання Указу Президента про запис хороших творів на слова Тараса Шевченка Університетом здійснено запис диску **«Думи Кобзаря»**.

На виконання Указу Президента про завершення створення художньо-просвітницького серіалу про життя і творчість Т. Шевченка Університет

знімає документальні фільми: «Т. Шевченко і Київський університет», «Т. Шевченко в Росії».

IV. Культурно-просвітницькі заходи

Розроблено і прочитано цикл лекцій «Феномен Тараса Шевченка у культурному і гуманітарному просторі України і світу» для студентів усіх підрозділів університету. Програма курсу отримала підтримку в газетах «Урядовий кур'єр», «Голос України» та ін. Лекції читали викладачі Інституту філології.

Організовано постійно діючу виставку видань, присвячених 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченку в Головному корпусі Університету.

На виконання **Указу Президента України «Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка»** від 11 квітня 2012 року здійснюється підготовка **Шевченківського міжнародного літературного конгресу** спільно з Міністерством культури України і МОН України.

Видано наказ ректора Університету **«Про проведення Шевченківського міжнародного літературного конгресу, присвяченого 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка»**.

Розроблено **Концепцію Конгресу**, яка передбачає:

Дата проведення: 10-12 березня 2014 року

Мета: привернути увагу світової наукової спільноти до постаті Тараса Шевченка та його ролі в гуманітарних цивілізаційних процесах, проблеми збереження національної культурно-мистецької спадщини. В умовах сучасного світу спонукати широкий науковий загал до переосмислення етнонаціональних особливостей, розуміння важливості вивчення української духовної спадщини, державотворчих традицій, зафіксованих у творчості Тараса Шевченка, та творення нових вартостей задля «єдності в розмаїтті».

Завдання конгресу:

- узагальнення досвіду та пошук нових напрямів і методів дослідження феномену Тараса Шевченка;
- сприяння формуванню сучасних стратегій для подальшого вивчення і популяризації творчої спадщини Тараса Шевченка;
- репрезентація світовій інтелектуальній спільноті творчості Тараса Шевченка як ретранслятора генетичної пам'яті українського етносу у процесі націє- і державотворення.

• **Організатори й учасники:** Міністерство культури України, Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Провідні шевченкознавці України і світу.

Місце проведення, формат: Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Роботу конгресу заплановано у форматі:

1) Пленарне засідання (у приміщенні Українського Дому або в Актівій залі Головного корпусу Університету, вул. Володимирська, 60).

2) Робота круглих столів:

«Феномен Тараса Шевченка в українському літературному процесі» (Інститут філології Університету).

«Рецепції та переклади спадщини Тараса Шевченка» (Інститут філології Університету).

«Постать Т. Шевченка в українській філософській думці» (Філософський факультет Університету).

«Роль Т. Шевченка в історії Української Держави» (Історичний факультет Університету).

Інформаційне забезпечення: розміщення інформації на сайті організаторів конгресу www.univ.kiev.ua/ru/geninf/Shevchenko-200); адресна розсилка інформації електронною поштою; передбачається залучення ЗМІ для висвітлення підготовки до конгресу і його роботи.

Підсумкові документи конгресу:

Матеріали Шевченківського міжнародного літературного конгресу будуть надруковані у випуску «Шевченкознавчих студій». На основі матеріалів конгресу буде розроблений підсумковий інформаційно-аналітичний матеріал для його розміщення в Інтернет-мережі для ознайомлення широкими колами науковців.

Фінансування: за кошти Міністерства культури України.

Таким чином, **Заходи Університету з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка виконуються згідно Плану.**